

CUVÂNT-ÎNAINTE

Părintele profesor dr. Liviu Galaction Munteanu a fost o personalitate remarcabilă în teologia românească, cunoscut pentru dăruirea sa atât față de studenți, cât și față de credincioșii Bisericii Ortodoxe. Născut pe 16 mai 1898, în Cristian, județul Brașov, el a fost o figură centrală în educarea a numeroase generații de teologi, dar și un preot devotat care a slujit biserica cu profundă credință și sacrificiu.

Încă din copilărie, acesta a avut parte de un model de om puternic în tatăl său, Nicolae Munteanu. În ciuda provocărilor și dificultăților vieții, tatăl a pus un accent deosebit pe educația lui Liviu Galaction, oferindu-i astfel tânărului o bază solidă pentru formarea sa profesională și spirituală. Copilăria lui a fost marcată de evenimente precum arderea gospodăriei familiei și provocările războiului, evenimente care au conturat nu doar viața sa personală, ci și vocația sa spirituală.

Studiile teologice le-a început la Institutul Teologic-Pedagogic „Andreian” din Sibiu, unde și-a descoperit adevărata chemare în ciuda faptului că la un moment dat a contemplat o carieră în silvicultură. În decembrie 1919, o întâlnire cu profesorul Nicolae Bălan avea să-l întoarcă pe calea teologiei. După obținerea doctoratului în teologie la Facultatea din Cernăuți, a devenit profesor de Vechiul și Noul Testament la Academia Teologică din Cluj, contribuind substanțial la dezvoltarea intelectuală a studenților săi. În 1927 a fost hirotonit preot, îmbinând activitatea academică cu cea pastorală, devenind un predicator influent și un cercetător prolific.

Părintele profesor dr. Liviu Galaction Munteanu a jucat un rol esențial la Academia Teologică din Cluj, fiind un remarcabil profesor de Vechiul Testament. Activitatea sa la această instituție s-a caracterizat printr-o profundă dedicare educațională și spirituală, influențând

puternic zeci de generații de teologi. De la numirea sa ca profesor în 1924, părintele L.G. Munteanu a fost responsabil cu predarea disciplinelor de Isagogie, Exegeză și Arheologie Biblică, aducând o abordare riguroasă și inovativă studiului Vechiului Testament. A fost cunoscut pentru cursurile sale extrem de bine pregătite și pentru exigența sa față de studenți, asigurându-se că aceștia au o înțelegere profundă și echilibrată a textelor biblice. Prin cursurile sale, a promovat atât cunoașterea intelectuală, cât și aprofundarea spirituală, reușind să îmbine latura academică cu cea duhovnicească.

Totodată, părintele profesor a fost activ în zona de cercetare, publicând numeroase lucrări și studii relevante despre Vechiul Testament. Acestea includeau analize detaliate și critice ale textelor sacre, precum și explorări ale contextului istoric și cultural din perioadele biblice. Articolele sale, adesea publicate în reviste de specialitate, au fost de un mare ajutor pentru studenții și colegii săi, aducând perspective noi și valoroase în studiul biblic.

În contextul său didactic, părintele L.G. Munteanu a adoptat o metodologie interdisciplinară, aducând în discuție contribuțiile și criticile moderne asupra textelor vechi, astfel deschizând o cale de dialog între teologie și știință. Acest lucru nu doar că a stimulat interesul studenților săi, dar a și contribuit la renașterea și dezvoltarea teologiei biblice românești într-o perioadă de mari transformări sociale și politice.

Personalitatea sa științifică și duhovnicească a avut un impact semnificativ asupra Academiei. Părintele profesor a fost cunoscut pentru integritatea sa morală și pentru devotamentul cu care și-a pregătit studenții pentru vocația preoțească. Mulți dintre aceștia au devenit, la rândul lor, conducători spirituali și profesori remarcabili, continuând astfel moștenirea profesorului lor. Astfel, activitatea părintelui L.G. Munteanu la Academia Teologică din Cluj a fost un pilon al educației teologice românești, un exemplu de împletire a erudiției cu credința și un model de dăruire necondiționată pentru viitorii slujitori ai Bisericii Ortodoxe.

*

Părintele profesor Liviu Galaction Munteanu a fost o figură centrală în cadrul Academiei Teologice din Cluj, renumit pentru predarea

și cercetarea sa în domeniul biblic. Compendiul său de *Introducere în Vechiul Testament*, pe care îl oferim tiparului pentru prima dată, nu este doar un simplu curs teologic, ci un adevărat demers educațional care a integrat Tradiția Ortodoxă cu cercetările contemporane, contribuind semnificativ la formarea spirituală și intelectuală a studenților săi. De altfel, în întreaga sa activitate științifică ce a însumat 13 cărți și 175 de articole, părintele L.G. Munteanu a reușit să sintetizeze cunoștințe din diverse surse teologice, integrându-le în contextul realităților sociale și culturale ale vremii sale. De exemplu, lucrarea „Pentateuhul în fața criticii moderne” publicată în anul 1937, a fost o reacție elaborată la tendințele raționale de dezintegrare a textelor biblice. Adresându-se atât colegilor teologi, cât și cititorilor săi din comunitatea academică, culturală și eclesială, Părintele profesor a contribuit la demontarea concepțiilor strict raționaliste, subliniind importanța spirituală și credința neclintită pe care Scriptura le oferă.

Părintele L.G. Munteanu nu a fost doar un teolog, ci și un vizionar al dialogului teologico-pragmatic cu societatea. Prin intermediul scrierilor sale, el a adresat întrebări profunde și a propus soluții care să răspundă provocărilor morale și spirituale ale timpului său. În acest sens, fiecare capitol al lucrărilor sale a fost structurat astfel încât să nu fie doar informativ, ci și transformativ, adresându-se nevoilor spirituale ale omului modern. Fiind conștient de impactul pe care scrierile sale îl vor avea asupra generațiilor viitoare, părintele profesor a menținut un sentiment de continuitate cu tradiția teologică anterioară. În acest sens a respectat lucrările iluștrilor săi antecesori și a căutat să le continue traseul, integrându-l în concepția sa teologică. Această abordare a permis ca multe dintre conceptele și ideile sale să fie adoptate de manualele de studii biblice utilizate astăzi, consolidând relevanța sa în cadrul învățământului teologic românesc.

Pe parcursul carierei sale, părintele L.G. Munteanu a demonstrat nu doar o cunoaștere profundă a Vechiului Testament, ci și o abilitate rară de a transmite aceste învățăminte cu pasiune și claritate. Analiza sa atentă și raționamentul bine fundamentat au asigurat o formare riguroasă pentru zeci de teologi care, influențați de învățăturile lui, au mers mai departe să răspândească credința și cunoștințele dobândite în comunitățile academice și eclesiale.

Una dintre temele fundamentale ale gândirii părintelui profesor care se regăsește și în manual a fost unitatea Sfintei Scripturi. El sublinia importanța acestei unități nu doar pentru credință, ci și pentru identitatea culturală și spirituală a Ortodoxiei. Analizând Vechiul Testament, părintele L.G. Munteanu a scos în evidență maniera în care textele sfinte ce stau la temelia credinței noastre, continuă să influențeze și să răspundă la nevoile contemporane. Părintele a considerat că omul fără credință este „un simplu a fost”, în timp ce credinciosul, prin legătura sa cu Dumnezeu, devine parte integrantă a existenței divine, devine părtaș „Celui ce este”, afirmând astfel relevanța continuă a Scripturii în viața umană.

Manualul de Introducere în Vechiul Testament a fost structurat de către părintele L.G. Munteanu în două secțiuni principale care au fost precedate de câteva noțiuni preliminare. În partea introductivă, autorul a abordat elemente ce țin de noțiunea, denumirea și împărțirea Sfintei Scripturi și, implicit despre studiul, obiectul, metoda, izvoarele, istoria literaturii și împărțirea materialului introducerii Vechiului Testament. În partea generală, părintele profesor oferă o analiză detaliată a canonului Vechiului Testament, explorând aspecte esențiale precum inspirația divină, formarea și încheierea canonului la evrei, precum și extinderea și recunoașterea sa în Biserica creștină. Se abordează istoria textului cărților Vechiului Testament, inclusiv limba originală, procesul de scriere, structura în capitole și versete și manuscrisele în ebraică. De asemenea, secțiunea investighează traducerile Vechiului Testament în diverse limbi, incluzând traducerile grecești, targumele, precum și traducerile în limbile siriacă, latină, coptă, etiopiană, armeană și alte limbi. Această parte a cărții subliniază influența și răspândirea Vechiului Testament de-a lungul timpului, evidențiind rolul societăților biblice în promovarea accesibilității Scripturii. Astfel, se oferă o bază solidă pentru înțelegerea valorii și contextului istorico-religios al Vechiului Testament. Partea specială a Introducerii se concentrează asupra cărților canonice ale Vechiului Testament, oferind o structură detaliată și organizată. Aceasta începe cu o prezentare generală a cărților, împărțindu-le în funcție de conținut. Subdiviziunea principală include cărțile istorice, profetice și scrierile didactico-poetice. Secțiunea abordează și cărțile deuterocanonice și apocrife, detaliind titlurile și temele acestora, reflectând astfel

diversitatea literară și teologică a Vechiului Testament Această organizare facilitează studierea și înțelegerea mesajului scripturistic care este analizat de autor prin recursul la textele inițiale în limbile clasice, iar mai apoi la edițiile din limbile moderne.

În concluzie, manualul părintelui profesor Liviu Galaction Munteanu este o reafirmare a centralității Scripturii în viața credincioșilor, un instrument de educație teologică profundă care continuă să fie relevant și astăzi, inspirând noi generații de cercetători și credincioși în căutarea adevărului divin.

Pr. Prof. Univ. Dr. IOAN CHIRILĂ
Pr. Lect. Univ. Dr. STELIAN PAȘCA-TUȘA